 (1)

॥ श्रीपंढरीनाथायनमः॥ जयजय कृष्णा रंगेशा॥ गोपीनयनसरोज
विकाशा॥ सत्यज्ञानाचित्प्रकाशा॥ गोकुळवासा गोविंदा॥१॥ जय
जय श्रीकृष्ण उदारा॥ निजजनमानसचकोरचंद्रा॥ ब्रम्हानंदा ज्ञान
समुद्रा॥ मायातीता अनंता॥२॥ जय यशोदाहृदयाआनंदकंदा॥ प्रेमळभक्त
चातकजळदा॥ पूर्णानंदा पूर्णसुखदा॥ भेदाभेदातीत तूं॥३॥ जयजय मा
याविपिनदहना॥ मधुकैटभारी मर्दना॥ धर्मपाळका सद्गुणवर्धना॥
सच्चिदानंदा परेशा॥४॥ कमलनयना कमलपत्राक्षा॥ मनमोहना निर्विकल्प
वृक्षा॥ मायाचक्रचाळका सर्वसाक्षा॥ दानवशीक्षाकारणा॥५॥ षड्गुण
वैराग्य ऐश्वर्यसंपन्ना॥ यश श्रीकीर्तिऔदार्यविज्ञाना॥ जय अरिषड्वर्गमदभं
जना॥ निरंजना निरुपाधिका॥६॥ हरी आनंत आई आनंता॥ पुढें बोले हरी
विजयग्रंथा॥ तुझी लीला जगन्नाथा॥ तूं च बोलविता सर्वही॥७॥ तिसरे आ

नि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

ध्याई निरोप त्या ॥ गोकुळा गेला मन मोहन ॥ वसुदेवास आडवें विघ्न ॥ माया
जाळ पैं आलें ॥ ८ ॥ धरितां स्वरूपानुसंधान ॥ आडवें येत मायाची घ्न ॥ तै
सें श्रीहरी उदरा येउन ॥ वसुदेव बांधला मायेनें ॥ ९ ॥ साधकां जो स्वरूपप्रा
(2) प्ति होत ॥ तों सिधी पुढें आडवें येती ॥ सिधी संगें परमार्थी ॥ सर्व जातो हा
ति वा ॥ १० ॥ सिधी पाठीं जो लागला देहाचे चोरीं नागविला ॥ आत्मप्रा १
प्ती नयाला ॥ कल्पांतीही न व्हे [illegible] ॥ देवाचे बाचे पाईं वाहिली ॥ मायेनें
बेडी ठोकिली ॥ मां इतर जीव स[illegible] मुक्त कैसे होती पां ॥ ११ ॥ ऐसी दुर्धर ह
हरीची माया ॥ ती सकौ सगेला आपटावया ॥ तंव ते गेली निष्टोनियां ॥ न
ये आया सुरवरा ॥ १२ ॥ ब्रम्हादिकां पडलें माया आटक ॥ तेथें कंस काय सें
मनुष्यक ॥ लागला कंसासि परम धाक ॥ निसी कीं दिवस स्मरेना ॥ १४ ॥ जव

(2A)

ळिआसतांकारबारी॥कंसधांवेनयावरी॥अरेतुम्हीमाझेआरी॥मजमारं
पाहतां॥१४॥भोंवतेसेवकांजेभार॥म्हणेआवघेवदावेदार॥तोंहाकफोडीकं
सासुर॥मजभोंवतेंमिळाले॥१६॥आसोआतांगोकुळींवक्रपाणी॥पहुड
लायशोदेच्याशायनी॥जागीजालीनंदराणी॥निजनयनीविलोकी॥१७॥
यशोदाकेवळज्ञानकळा॥श्री[illegible]प्रभजालातिला॥सायासनकरितां०
आला॥घराआपणगोविंद॥[illegible]शोदेचेंभाग्यविशेष॥कवडीदेउन
घेतलापरिस॥कांउदेउनकल्प[illegible]॥हातांआलानिजभाग्यें॥१९॥धुरों
दिवोनिघेतलेंआंम्रत॥कीं[illegible]ऐरावत॥जंबुकेंदेवोनियथार्थ॥सिं
हाघराआणिला॥२०॥यशोदाबैसलीउठोन॥तोशोजेदेखिलेंनिधान॥आ
मळराजीवदळनयन॥मोहिलेंमनयशोदेचें॥२१॥येकेंचिंतामणीगोफळि
ला॥तोयेउनआंगणांतपडिला॥तैसायशोदेसिलाभजाला॥घराआलाश्री

रो॥२२॥ हास्ये विनोद करी सुखें करोनी॥ आपुले चरणिंचा आंगुष्ट धरोनी॥ घाली
तसे आपुले वदनी॥ तेज सदनी न माये॥२३॥ येशोदेसि पुत्र जाला म्हणोनी॥ धांव
तीसाहिणी आणि गौळणी॥ आनंद न माय त्रिभुवनी॥ धन्य राहीनंदाची॥२४॥
द्वारी मंडप उभे केले॥ समस्त ब्राम्ह[illegible] जवळि आले॥ कुळीचा उपाध्या ते वेळो॥ ग
र्गमुनी धांवला॥२५॥ गोकुळीं अ[illegible] श्रीहरी॥ वाद्यें वाजती आनी गजरी॥
दाटि जाली नंद द्वारी॥ देव आंबरी [illegible]॥२६॥ नंद करोन मंगळ स्नान॥ पाहों
वा लिला पुत्रवदन॥ गर्गादिक रोनि [illegible]हण॥ त्रिकाळज्ञानी पातले॥२७॥ क
रोनि यांपुण्याहवचन॥ मग पाहे श्री[illegible]ष्ण वदन॥ मधुबिंदु मुखी घालोन॥
मधुसूदन तोषविला॥२८॥ वासुदेवाचें वदन॥ पाहतां नंद आनंदघन॥ म्हणे आ
नंत जन्मीचें पुण्य॥ येकदां विफळ आले॥२९॥ दोनि लक्ष गोधनें॥ नाना परी
ची दिव्य रत्न॥ विचित्र आळंकार भूषण॥ वांटिता जाला नंदनो॥३०॥ आक्षवा

(3) २

(3A)

होंघेवो नीकरी॥ धांवती नगरीचेगोळणी॥ आहेर आळंकारघेवोनी॥ गौळीपूजि
तीनंदातें॥३१॥ मंडीत सर्व आळंकार॥ गौळणीनेसल्या कनकांबरें॥ पांईपैंजण
वाजतीगजरें॥ येशोदेच्या ग्रहाजातां॥३२॥ हळदी कुंकुमाची तांटेंभरोनी॥ धां
वताती नितंबिनी॥ म्हणती धन्य त्रिभुवनी॥ यशोदादेवी समर्थ॥३३॥ येक
म्हणती हें बाळ॥ सरवें दिसतें बहु विशाळ॥ म्हणती त्रिभुवनाचरी पाळील॥
पाळण्या हा पुरुषार्थी॥३४॥ येक म्हणती [illegible] ल माहावीर॥ येक म्हणती दिसतो उ
दार॥ येक म्हणती सहस्त्र कर॥ उ[illegible] सिया विया॥३५॥ येक म्हणती नरवा
वरोनी॥ कामसांडावा कुरवंडी करोनी॥ येक म्हणती वोवाळुनी॥ जाऊं तुजवरो
नि बाळका॥३६॥ येक म्हणती बोलुं नका गोष्टी॥ बाळासि लागेल दृष्टी॥
यशोदेनें जगजेठी॥ पुढें वोसिंगा घेतला॥३७॥ ज्या मंदिरी उपजला श्रीपती॥ के
शर कस्तुरीनें लिंपिल्या भिंती॥ आरक्त चांदवे वीराजती॥ मुक्ताझल्लर भोंवत्या॥३८

The Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(५)

रत्नजडितपलंग॥ त्यापुढेठेविला रत्नचौरंग॥ त्यावरीयेशोदाश्रीरंग॥ घेवोनियं
बैसली॥३९॥ वोसंगाघेतलाचक्रपाणी॥ घेतन्यामेरंकरींघेवोनी॥ ढाकिता
तीदाघीजणी॥ येशोदेवरीस्वानंदें॥४०॥ नांबालत्रयोदशगुणी॥ विडियादेतीदे
घीजणी॥ येकपीकपात्रधरोनी॥ उभ्या सेजवळिके॥४१॥ कनकांबरातीबुंथी॥
घेवोनिबैसलीयेशोदासती॥ वो[illegible]लाश्रीपती॥ आनंदचित्तींनसमाये॥ ४२
भोंवतेबैसलेविद्वज्जन॥ गर्गमुनी[illegible]न॥ पाहेबाळकाचेंलक्षण॥ नयनी
वदनविलोकी॥४३॥ जातकवर्णीत[illegible]नी॥ नंदयेशोदाएकतीश्रवणी॥ जेश्र
वणकरितांपापधुणी॥ होय येकदा सवोचें॥४४॥ हातपाहोनिमुनीगर्ग॥ म्हणेहा
इंदिरावरश्रीरंग॥ धन्येयेशोदेतुझेंभाग्य॥ नवर्णवेविशेषातें॥४५॥ जेक्षीरसागरी
चेंनिधान॥ जेक्षीराब्धीतनयेचेंजीवन॥ क्षितिधरावरीक्रीडाकरीशयन॥ तोहानि
धानपुत्रतुझा॥४६॥ कमलनयनकमलवदन॥ कमलनाभकमलभूषण॥ क

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(4A)

मला प्रिय कमलनयन ॥ तो हा पूर्णपुत्र तुझा ॥७॥ हा उपजला तुझे उदरी ॥ परी की
र्ती करील त्रैलोक्यभरी ॥ त्यासि त्रास ती बहुत वैरी ॥ परी नाटोपे कोण्हा हा ॥८॥ मा
हा विषस्तन भरोनी ॥ को एकी येक येईल कामिनी ॥ स्तनपान जितां चक्रपाणी ॥ तीस
शोको निर्टाकील ॥९॥ येउ वायो उठवोनी यातें ॥ घेवोनि जाईल आकाशपंथें ॥ म
र्दूनियां त्यां दैत्यांतें ॥ विजई होईल पुत्र तुझा ॥१०॥ आंगावरी येईल गाडा ॥ त्याचा
ही करील चुराडा ॥ दोनि वृक्ष कडक[illegible]उन्मळोनि पडती यावरी ॥११॥ हा होईल चित्त
चोर ॥ गोरस न उरे अणुमात्र ॥ ऐकत[illegible]ती सर्वत्र ॥ यशोदा आनंद सुखावती ॥१२
माहा चक्र बाळक चक्रपाणी ॥ मोहील [illegible] गौळणी ॥ यासि घोर यमुनाजी
वनी ॥ माहा सर्पभय आहे ॥१३॥ तेथें विजई होईल आपेंआप ॥ आणीक येक या
सगी कील सर्प ॥ परी तेथें ही याचा प्रताप ॥ विशेष वाढेल जननिये ॥१४॥ द्वादश
योजन माहा आग्न ॥ त्यासी लाहान लगतां क्षण ॥ माहा पर्वत उचलोन ॥ नखाग्री

(5)

वधरील हा ॥४५॥ गोरक्षण करील हा मातें ॥ कंसासमस्त्य याचे हातें ॥ संव्हारील सर्व दै
त्यातें ॥ बंदीचे समस्त सोडवील ॥४६॥ गुरूपुत्र गेला मरोन ॥ तो पुन्हा देईल आणोन ॥
समुद्रांत येक पट्टण ॥ नवें चिरचील अद्भुत ॥४७॥ माहा दैत्य संव्हारूनी ॥ वरील
मुख्ये पट्टराणी ॥ आणीक सोळा सहस्त्र जाणी ॥ येकदांच परणील ॥४८॥ शोडश
सहस्त्र येक शत ॥ आणीक आठ ज[illegible] त्यांत ॥ संतती वाढेल अपरमित ॥ ना 	८
हीआंत निजभाग्या ॥४९॥ पेईल [illegible]केवार ॥ उतरील धरणीचा सर्व भार ॥
याचीली ळा गातां सर्वत्र ॥ पावती [illegible] त्रिभुवनीचे ॥५०॥ धर्मा घरिची उचिष्टें
प्रीती ॥ काढील स्वयें हा श्रीपती ॥ होईल प[illegible]चा सारथी ॥ लाज चित्तीं धरीना ॥५१॥
दिवस दिवसा लीळा चरित्र ॥ दावील गती चित्र विचित्र ॥ निजधामा जातां स्वगो
त्र ॥ समागमें नेईल हा ॥५२॥ ऐसें जानक ऐकतां श्रवणी ॥ तटस्त जाली नंदराणी
तो स्नानपान करितां चक्रपाणी ॥ परतोनि पाहे द्विजाकडे ॥५३॥ मासी लीळा सांगे

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

तलीसर्वत्र॥म्हणोनहास्यकरीराजीवनेत्र॥जोब्रम्हानंदसर्वेश्वर॥लीळाकौतु
कदावीतो॥६४॥बारादिवसपर्यंत॥सोहळाहोतसेअद्भुत॥नंदेंद्रव्येआपरमि
त॥वांटिलेंविप्रातेधवां॥६५॥तेसावेदिवसीपाळणा॥पहुडविलावैकुंठराणा॥श्री
कृष्णहेंनामजाण॥गर्गस्थापितेजाणपां॥६६॥करितांनानासाधन॥न
येब्रम्हादिकांच्याध्याना॥सासि[illegible]निपाळणा॥जोजोशब्देंहालवितीं॥६७॥
वेदशास्त्रांनयेआया॥भोगेंद्रज[illegible]सीव्याख्या॥तोपाळणानिजो[illegible]नियां॥
लीळादावीअद्भुतातें॥६८॥जोप्रय[illegible]हृदयनिवासी॥पद्मासेवीपदपद्मासी॥
उरगरिपुवहनज्यासी॥पाळणासी[illegible]विलें॥६९॥जलजनाभजलजलोच
न॥जलधिशाई जलदवर्ण॥जयविजयकरजोडुन॥द्वारीउभेजयाच्या॥७०॥स
नकादीकसनत्कुमार॥हृदई चिंतितीनिरंतर॥मन्मथशत्रुध्येयसाचार॥नार
दादिकांज्ञेयजेका॥७१॥जोमृळआदिमायेचें॥जेंपक्वफळनिगमवल्लीचें॥जेदेवा
चेंनकमलोद्भवाचें॥पाळण्यांतरवेळत॥७२॥जोविबुधजनमानसमराळ॥जोवै

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(८.)

कुंठपूरीचा वेल्हाळ ॥ निजभक्तवरदनमाळनीळ ॥ तो पहुडला पाळणां ॥ ७३ ॥ जो आ
नंतगुणसंपन्न ॥ आनंतनेत्र आनंतवदन ॥ आनंतबाहु आनंतचरण ॥ जो जो म्ह
णोन हालविती ॥ ७४ ॥ जो आलक्ष आपरांपर ॥ जो आदिमायेचा निजवर ॥ जो त्रि
भुवनाचा आधार ॥ जो वंद्य निगमागमा ॥ ७५ ॥ जो विराट ब्रह्माचें मूळबीज ॥ जो
योगियांची विश्रांतिसेज ॥ जो आदि[illegible]चें निज ॥ तो पाळणां पहुडला ॥ ७६ ॥ जो
वेदउदयाचळदिनकर ॥ जो ब्रह्मां[illegible]रासंभथोर ॥ जो दानव समरप्रतापधी ८
र ॥ पाळणां तो पहुडला ॥ ७७ ॥ आज्ञा[illegible]छेदक पंचानन ॥ जो माया घोरविपिन
दहन ॥ जो सर्व आनंदा आदिकारण ॥ [illegible]पूर्ण श्रीकृष्ण ॥ ७८ ॥ पाळण्या भोंवत्या
सुवासिणी ॥ शांति क्षमा दया उन्मनी ॥ उपरती सद्विद्या कामिणी ॥ जो जो शब्दें हा
लविती ॥ ७९ ॥ निर्वाण दिक्षा तितिक्षा स्वरूपस्थिती ॥ मुमुक्ष निष्काम नाप्रतीती ॥
सुलीनता समाधि सद्गती ॥ लीळा गाती आनंदें ॥ ८० ॥ परा पश्यंति मध्यमा वैखरी

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(6A)

गजेरंजाती त्यारीनारी ॥ त्या हीमुक्ती निर्धारी ॥ वंदुं कोनी तटस्त ॥ ९१ ॥ घरांत मु
ख्येया सुंदरी ॥ इतरा बैसल्या बाहेरी ॥ जाग्रतीस्वप्नसुसुप्तीनारी ॥ त्यास हरीदि
सेना ॥ ९२ ॥ असंभावना विपरीतभावना ॥ विक्षिप्तागता यातां जाण ॥ तूर्या
दावीशाहणपण ॥ जाण तआसे बहु नामीं ॥ ९३ ॥ बारासोळा चौदा नारी ॥ गलब
ला करिती बाहेरी ॥ चौसष्टी दाचिती [illegible] कुसरी ॥ परी आंतरी प्रवेश न व्हे ॥ ९४ ॥
आसो आतां सकळ नितंबिनी ॥ [illegible] शोदेसी भरोनी ॥ आळंकार वस्त्रें आ
र्पुनी ॥ सदना आपुल्या गेलिया ॥ ९५ ॥ [illegible] त्रभरषणें देवोन ॥ नंदें बोळविले ब्राम्ह
ण ॥ गंगगौरविले संपूर्ण ॥ वस्त्राभर[illegible]तथ वां ॥ ९६ ॥ गोकुळीं आवतरतां गो
पाळ ॥ सकळ व्रक्ष सदा फळ ॥ धेनु दुभती त्रिकाळ ॥ दुग्धघृत बळ वर्षती ॥ ९७ ॥ व्या
धिव्याधिरहित लोक ॥ नाहीं चिंता दरिद्र दुःख ॥ शुष्क घरलीसि आपार पीक ॥ पि
कों लागलें तेधवां ॥ ९८ ॥ आवतरतां विरमारमण ॥ जनजरा रहित जाले नरु लो ॥ वि

दि

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

कल्मपापसमुच्योन ॥ देशाधडीजाहलो ॥९॥ दरिद्री तेजाले भाग्यवंत ॥ मूर्ख तेहो
तीबोलके पंडित ॥ कुरूप तेजालेस्वरूपवंत ॥ दैदिप्येवंत तेजस्वी ॥१०॥ आवतर
(७) तांश्रीकृष्णापरब्रम्ह ॥ निःशेषगेले रजतम ॥ गौळियांसुकाळ परम ॥ स्वानंदा
चाजाहला ॥११॥ यहींप्रकाशतां दिनकर ॥ मग कैंचें उरेल आंधार ॥ ग्रह स्वामीये
तांचतस्कर ॥ पळोन जाती चहुं कडे ॥१२॥ कीं बोलतां ज्ञान वेदांत ॥ सकळमतां ८
होती कुंठित ॥ कींसद्विवेक होतां प्राप्त ॥ संसार दुरचवित के ॥१३॥ कीं प्रवेशतां
वैराग्यशांती ॥ दुष्ट कामक्रोध पळती ॥ तैंसा आवतरतां कमळापती ॥ दोषदुष्का
ळपळाले ॥१४॥ आसोई कउ मथुरे प्रती ॥ दुश्चिन्ह कंसा जाणविती ॥ राजद्वारीचु
नीसउती ॥ विजा पउती सभेवरी ॥१५॥ माहास्फोट होवो निघरा ॥ क्षणक्षणा कांपे
थरथरा ॥ मेघ पउळनसतां धारा ॥ श्रोणितास्यावर्षती ॥१६॥ कंससभेसि वालि
ला ॥ उगा त्रिमुगुटरचा लें पडिला ॥ गेलीसभेचीसर्वकळा ॥ प्रेतचत वीर दीसती ॥ ९

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

आपुले सिरीं तेल घेंदुर ॥ स्वप्नीं देखे कंसासुर ॥ दिवाभिंता वेघु घाटस्वर ॥ दिवसा
स्व कंस आइके ॥ ९८ ॥ उगा चित्रे मोडोन पडिला ॥ कंसासि वाट मरणा आला ॥ कं
स स्त्रियानी स्वप्न देखिला ॥ माहा दुश्चिन्ह दारूणा ॥ ९९ ॥ विगत धवा ~~स्त्रि~~ स्त्रिया
स्वप्न काळी ॥ वोंटी भरिती घेवोनि येती ॥ मंगळसूत्र गळसरी तोडिली ॥ काळ
पुरुषें आकस्मात ॥ १०० ॥ नानावि[illegible]नी ॥ कंस भयाभीत मनी ॥ सदा जाली
चिंताग्नी ॥ कदा ज्ञायनी नीज नये [illegible] त्रियासि वं स विचार करी ॥ आमुचा
वैरी उबी विरी ॥ आवतरला परी नि[illegible] ॥ ठाईं न पडे शोधितां ॥ २ ॥ कोणे ग्रामी
आ कोणे घरी ॥ वाढतो न कळे मासी[illegible] ठाईं पाडील निर्धारी ॥ त्यासि इच्छिलें देई
नमी ॥ ३ ॥ शत्रु जो लाहणा आहे ॥ तो वेगें करावा क्षय ॥ दंदशुक लाहणा म्हणोन ये
दखत नां विवधावा तो ॥ ४ ॥ तृण माजि किंचित आग्न ॥ तो जाळील न लगतां क्षण ॥
घर जों न पडे मोडोन ॥ तों बाहेर आधीं व्हावें ॥ ५ ॥ शस्त्र आच्छाय जों न पडे ॥ तों आधी

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(8)

चवोऽणकरावेंपुढें।।तैसाव्हाशत्रुजोंनवाढे।।तोंआधींचघातयोजावा।।६।।प्रधानम्ह
णतीतवेळीं।।जन वदंती ऐसी ऐकिली।।वैरी वाढतो गोकुळीं।।गौळ्याघरीं म्हणो
नियां।।७।।लक्षानुलक्षगोळणी।।गोकुळींआसती बाळांतिणी।।परी वैरी असे
कोणे सदनीं।।तें निठाईपाडावा।।८।।कापट्यवेसी दैत्य बरवा।।धूर्तताकींकपाठ
वावा।।आपीठांईपाडोनि वधावा।।उपायें करोनी।।९।।तो माहाबळनामें
दैत्य।।तो कंसास पैज बोलत।।मी [illegible] नित्यचरित।।पाळती घेतां गोकुळीं।।१० ७
कंस बहुत संतोषला।।माहाबळ दै[illegible]विला।।तेणें तात्काळचि धरिला।।वि
प्रवेश कापट्यें।।११।।धोत्रें केलें तें [illegible]लें।।यज्ञोपवित रुळे गळां।।कापट्ये
वेश आवलंबिला।।हातीं पंच्यांग घेतलें।।१२।।धोत्रें वोलीं सरसावी।।टिळेमा
ळा मुद्रा ठेवी।।मी ब्राम्हण हें लटिकें मिरवी।।परी आंतरी कापट्य।।१३।।लटि
का चदाची आचार।।परी आंतरी दुराचार।।वृंदावन फळ वरी सुंदर।।आंतरी

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

काळकुटभरलें॥१७॥ जैसें बकाचें शुष्क ध्यान॥ कीं धनलुब्धाचें तत्वज्ञान॥ कीं
कीं दांभीकाचें भगवद्भजन॥ वरिवरी दावी आसत्यपैं॥ १५॥ स्त्रीलंपटाचें विर
क्तपण॥ कीं वेश्येचें सुरत मंडण॥ कोल्हाटियाचें चतुरत्वपण॥ वरपांग व्यर्थपैं॥ १८
विश्वासघात कियाचे बोल॥ वरिवरी दिसती रसाळ॥ भैंदाची ज्ञानतत्व निर्मळ॥
वरिवरीच व्यर्थपैं॥१९॥ तैसा तो म[illegible]ळ॥ परिवरी जाला सुसीळ॥ प्रवेशता
जाला गोकुळा॥ धुर्त कुठिळ दुरा[illegible] पुसे लोकांसि सकळा॥ कोल्हाचे
घरी हा तो पुत्रसोहळा॥ ते सांगती [illegible]ष्ण आवतरला॥ नंदाचिये मंदिरी॥११
हरिचौसी भागवती पाहीं॥ हे माहा बळ[illegible]व[illegible] कथा नाहीं॥ शोधकरितां सर्वां
ठांई॥ नारदपुराणीं देखिलें॥२०॥ तेथें हे कथा लिहिली जाण॥ श्रोतीं न धरावा
आनुमान॥ मुळावेगळी कथापूर्ण॥ सहसा पाहता देना॥२१॥ नाना पुराणें इ
तिहास॥ बोलिला स्वयें वेदव्यास॥ यालागि कदापी [illegible] दोष॥ न ठेवावे ग्रंथा

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

तें ॥२२॥ ऐसा धूर्त माहाबळ विप्र ॥ प्रवेशला नंदाचें मंदिरा ॥ गौळी करिती नमस्का
र ॥ भावें करोनि विप्रातें ॥२३॥ बैसावया दिधलें आसन ॥ केलें ब्राम्हणाचें पू
(९) जन ॥ येशोदा श्रीकृष्णास घेउन ॥ स्तनपान करवित ॥२४॥ येशोदा म्हणे वी
प्रासी ॥ ग्रहु भग्य हपाहा कृष्णासी ॥ जन्म काळीची दशा कैसी ॥ ते आम्हासी
सांगिजे ॥२५॥ पूर्वी गर्गे केलें जातक ॥ परम कल्याण शुभदायक ॥ तुम्हीही सां २
गावें साम्यक ॥ दशा पाहोनि कृष्णाची ॥२६॥ तंव तें कापट्यें करोनी ॥ पंच्यांग
पाहे उकलुनी ॥ क्षण येक विचारुनी ॥ सांगता जाला ते धवां ॥२७॥ म्हणे
गर्गादीक ऋषेश्वर ॥ सकळ तुकले उपकार ॥ सर्वांचे मुळी साचार ॥ कृष्ण उ
~~पजला साचार~~ ॥ कृष्ण उपजला जाण पा ॥२८॥ यास उपजतां लागतां म्हळ ॥
हा करील सर्वांचें निर्मुळ ॥ याचे पाई गोकुळ ॥ निर्दाळेल सर्वही ॥२९॥ हा उपज
ला चा मुळी ॥ करील स्वगोत्राची होळी ॥ तुम्ही सकळ मिळोनि गोळी ॥ लेंकरु

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(9A)

बाहेरटाकाहें ॥२०॥ यासिगतेंभाजिनेवोनी ॥ जीं नविपुराचाये क्षणीं ॥ तरीच क
ल्याण तुम्हालागोनी ॥ निश्चयेंसी जाणपां ॥२१॥ बाळ नव्हे प्रत्यक्षकाळ ॥
गीळील तुमचें कुळसकळ ॥ ऐसे ऐकतां वैकुंठपाळ ॥ कायचरित्र मांडिलें ॥२२॥
जो सकळ चराचर व्यापक ॥ जो माया[illegible]चाळक ॥ जगहा विपद्रु सुरेख ॥ प
री तंतु येक श्री कृष्ण ॥२३॥ नाना[illegible]चित्रम्हणीं ॥ परी वांचिले येकाचगु
णीं ॥ कीं अनेक तरंग सिंधुजीवनीं परी उदक येक निर्धारें ॥२४॥ नाना घ
टीं येक दिनकर ॥ बहुतमंदिरीं येक अंबर ॥ कीं येक सुवर्णी नाना अळंका
र ॥ तैसा व्यापक श्रीहरी ॥२५॥ कीं ना[illegible]मृत्तिकाचाउच्चार ॥ परी येकचि सांत
ॐकार ॥ नाना घटाचे विकार ॥ परी मृत्तिका येकची ॥२६॥ तैसा श्रीकृष्ण
चित्तचाळक ॥ जो मनबुद्धीचा प्रवर्तक ॥ तेणें मांडिलें कौतुक ॥ परम नाटकी श्री
हरी श्रीहरी ॥२७॥ बाहेर सांडावा बाळ ॥ ऐसें बोलतां समाहाबळ ॥ दल्यांचें मउवें ॥

(10)

सबळ॥ कपाळावरी आदळलें॥ ३८॥ बोलतो उत्तरें आमंगळ॥ म्हणोनि लाटेण
आवरीलें॥ मुखामाजि जिभे सिसिरलें॥ कपटियाचेनि धकें॥ ३९॥ कौतुक गो
ळी पाहती॥ स्वरें पाट वरचंटे धांवती॥ उरावरी धउधडा आदळती॥ नाहीं शांति
पळावया॥ ४०॥ पाटचौरंग मोउती पाय॥ कपटियातें युनप ळें पाहे॥ बाज आउ
वी उभी राहे॥ पाटनें दी दुर्जना॥ ४१॥ पाटदेव पाट आगळा॥ पण कुदळी कुऱ्हाडी १
सबळा॥ गोवळिया सजीव चत्राव... दीसारिख्या धांवती॥ ४२॥ होती मुस
ळांचे मार॥ धोत्र फिटोन गेलें समग्र॥ त्यांचें फाटोन जालें चुर॥ जानवें गेलें तु
टोनी॥ ४३॥ माजिचें धोतर गळालें॥ नागवा कपटी पळे॥ पदार्थ तितुके धांव
ती बळें॥ गुप्त मार दारुण॥ ४४॥ गौळी हांसताती सकळ॥ आमुत्या वरुण सिंठ
चिला बोल॥ त्याचें फळ हें नाटकाळ॥ आपण जालें तयासी॥ ४५॥ गदगदा हांसती
गोळणी॥ अपवित्र बोलिला पापरचारणी॥ जळौं साची वाणी॥ बरा सोडिला जळो

(10A)

भगवंतें॥४६॥ रकेउ कपटी नाग वा विपळत॥ पावला सत्वर मथुरेआंत॥ बळत
ळाकां पतरउत॥ कंसा जवळी पातला॥४७॥ कौतुक गौळी पाहत॥ कंसासिम्ह
णे तुझा आरी॥ वाढतो गोकुळा भीतरी॥ तो आनिवार सकळ धरत्री॥ निर्वै
र करील वाटतें॥४८॥ थोर मारमज बैसला॥ पदार्थमात्रासि जीव आला॥
हे नव्हे मानवी कळा॥ तो अवतार विष्णु॥४९॥ कंसासि म्हणे माह
वेळ॥ गोकुळीं वाढतो तुझा काळ॥ दिसतो लाहण बाळ॥ परी नाकळे
व्रह्मदांता॥५०॥ कंसा मज वाटतें पू[र्ण]॥ कीं जवळि आलें तुज मरण॥ ऐकतां
द्रवकलें मन॥ कंसरायाचें तेध[वां]॥ केशरीचा प्रताप ऐकोन॥ घर घराकां
पे वारण॥ कीं गरुडाचें ऐकोन स्तवन॥ उरग चित्तीं द्रवकती॥५२॥ ऐकोनि स
भाग्याची स्तुती॥ दुर्जन दुःखे परम चित्तीं॥ कीं वेदांतिच्या ऐकोन श्रुती॥ मतवा
दी भयाभीत॥५३॥ तैसा कंस द्रवकोन॥ म्हणे दिसतें वर्तमान कठिण॥ आतां

(11)

वैरियासशोधोन॥ कोणमारील सत्वर॥८४॥ व्याधिजेउद्भवन करी॥ तोंनि
र्मूळ करावा लौकरी॥ अग्निसर्प आणि वैरी॥ धाकुटा म्हणों नये कीं॥८५॥
लघु म्हणों नये दंदशुक॥ पुढें दृष्टविभ्रकारक॥ तों पूतना येवोन सन्मुख॥
पुढें बोले कंसासी॥८६॥ क्षणमात्र जिवें नसावा वैरी॥ शोधोनि मारीन निर्धारीं॥
मींजाणें कपट कळा कुसरी॥ आज्ञा [illegible] ज आतां॥८७॥ कंस परमसंतोषला॥
गौरवोनि निरोप दिधला॥ का पट[illegible]ते वेळा॥ नटली रंभे सारिखी॥८८॥ ७०
पाईं सणसणतीं पैंजण॥ नेत्रीं सो[illegible]ल अंजन॥ सर्व आळंकारें नटली पुर्ण
परमपापीण पूतना॥८९॥ कंस म्ह[illegible] पूतने सि आवधारी॥ गांवोगांविची बा
ळें मारीं॥ स्तांन सांपडे उलमा स्मा वैरी॥ तोतुं स्मउ करी वधी कां॥९०॥ आधींच पूत
ना परम चांडाळी॥ त्यावरी कंसाची आज्ञा जाली॥ येरी नें तें हृदईं धरिली॥ आ
नी प्रीतीनें तेथ चा॥९१॥ आधींच वरांरच करावया आहोस॥ त्यावरी पातला फाल्गु

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(21A)

णमास ॥ कां राजा ज्ञा जाली नष्करास ॥ यथासुखें हिंडावें ॥ ६२ ॥ आधीं खज्या
रडुरा चारी ॥ नो स्त्री राज्यांत कारबारी ॥ आधांत्रिषे मुन्यआ निवारी ॥ स्याव
रीन्टपपाठिा रचा ॥ ६३ ॥ कां मर्कटास मदिरापान ॥ त्यांत मरून संचार जाला
जाण ॥ सामाजिंचश्रिक दर्शन ॥ तद न्याये पूतनेसी ॥ ६४ ॥ कां मद्यपियें देखि
लें सिंदीबन ॥ कां वमन देखोन श्वान ॥ कां वायस रचन देखोन ॥ आती
साक्षेपें उकरी ॥ ६५ ॥ तैसी ते राक्ष[illegible]ावसरी ॥ गांवोगांवींची बाळें मारी ॥
प्रवेशतां लोकमंदिरी ॥ नवारिती [illegible]ही तितें ॥ ६६ ॥ तीस लोक देखोन म्हण
ती ॥ लक्षुमी च आलीय हा प्रती ॥ बा[illegible]नारी गुप्तगती ॥ ते कोण्हास कळेना ॥ ६७
ऐसी ते बाळाची मारहं मारी ॥ प्रवेशाली गोकुळामाझारी ॥ स्तन मुखीं लाविता
सउकरी ॥ बाळें प्राण दाकिती ॥ ६८ ॥ माहाविषें भरो निस्तान ॥ प्रवेशलीय शो
देचें सदन ॥ यशोदा म्हणे बाळकृष्ण ॥ पाहावया आली गोपी हे ॥ ६९ ॥ पाळ

(१२)

ह्याजवळि आली पूतना ॥ दृष्टी आवलोकी राजीवनयना ॥ हे बाळलीळा देखो
निमना ॥ परमाश्चर्य वाटतें ॥ ७० ॥ नीळवर्ण किंशा कुरळ ॥ आकर्ण नेत्र विषाळमा
ळ ॥ दिव्ये पिंपळयान सुढाळ ॥ सगासंगीत सुनेजे ॥ ७१ ॥ कर्णी कुंडलें तळपती ॥
लघुदंत चौकीचे झळकती ॥ सुहास्य वदन श्रीपती ॥ कंठी शोभती वागनखें ॥ ७२
पदक येकावळी मुक्ताहार ॥ तेणें शोभ[...]ळ दिगंबर ॥ वांकी बिंदली परिकर ॥
नाउिस्पायझळकती ॥ ७३ ॥ विम[...]मणे हात ॥ विमण्या मुद्रिका करवलू ११
मिवन ॥ विमही कटिमेखळा झ[...] क्षुद्र घंटा किणकिणती ॥ ७४ ॥ पाई
नेपुरें वाळे वाजती ॥ चरणांगुष्ट चा[...]ती ॥ वदनी घालौनि रमापती ॥ चो०
खी प्रीती करोनियां ॥ ७५ ॥ तो वैकुंठपती वरिष्ट ॥ कां मुखी घातला चरणांगुष्ट ॥
तरी चरणी गोडी आहे उत्कृष्ट ॥ ऐसे भक्त बोलती ॥ ७६ ॥ जे ते भक्त चरणी रंगती ॥
गोउम्हणोन वारवाळिती ॥ ने गोडी पाहावया श्रीपती ॥ जप न होना बहुत दिवस ॥ ७७

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(2A)

ते गोकुळीं पावलें पुष्ट ॥ म्हणोनि चोखवी चरणांगुष्ट ॥ कीं स्वचरणीचा महिमा विशि
ष्ट ॥ आ बाळलोक नेणती ॥ ७८ ॥ जैसें पितियानें आम्रफळ आणिलें ॥ बाळका
हातीं दिधलें ॥ परी त्याची गोडी त्यासी न कळे ॥ वदनीं न घाली सर्वथा ॥ ७९ ॥ तें च फळ
पिता चोखितां ॥ बाळ धांवोन शोधे बेगता ॥ तैसा हा जगत्पिता चाखिता ॥ गोडी आ
धीं सेवित ॥ ८० ॥ गोडीनें चरण चोखवी [illegible] ॥ यालागि भक्त त्याचि मिठ्या पडती ॥ अ
सोपा लरवा जवळि निश्चिती ॥ पूत[illegible]आ से ॥ ८१ ॥ पूतना उचली वनमा
ळी ॥ स्तनपान लागे मुख कमळीं ॥ परम [illegible]वडी ते वेळीं ॥ स्तनपान करीत से ॥ ८२ ॥
हातीं धरोनि स्तन [illegible] ॥ मुखीं घालो[illegible] जीवन ॥ पूतनेच्या स्वांदी जाण ॥ येक
हात ठेविला ॥ ८३ ॥ विष शोषिलें संपूर्ण ॥ दुग्ध ही गेलें सरोन ॥ सर्वांगिच्या सिरा वो
ढोन ॥ तुंबडी येकचि लागली ॥ ८४ ॥ पूतनेसि नवल वाटलें ॥ म्हणे विष शोखोन बा
ळ वांचलें ॥ सर्वांग तिचें कांपों लागलें ॥ सोडी म्हणे श्रीकृष्णा ॥ ८५ ॥ गोपाळा गोविं

दाश्रीपती॥ सोडीसोडीकांमजप्रती॥ मीपरतोननयेमागुती॥ यागोकुळामाजिपैं॥ २८
सावळेगोपाळेमाझेआई॥ सोडीसोडीकृष्णाबाई॥ म्हणोनिमुखाकडेतेसमई
(13) पूतनाविलोकीसद्गद॥८७॥ सोडीवेगकावनमाळी॥ तुझीमातातरीकैंसीवां
चली॥ धन्यतेयशोदावेल्हाळी॥ स्तनपानकरवीतुतें॥ माझातोकिसीकांजीव
प्राण॥ सोडीनयेमीआतांपरतोन॥ [illegible] उग्रछिनायेवोन॥ तरीजगजीवन १२
सोडीना॥८९॥ सकळगात्रेंतोडी॥ [illegible] पूतनाआवलोकीवनमाळी॥ तंव
तेम्हणतिसावळी॥ हृदयावरीविराजे॥ [illegible] पावलोकितांकृष्णाचें वदन॥ हृदईंबिं
बलेंतेंवध्यान॥ मुखीकरीतहरीस्मरण॥ कृष्णागोविंदामाधवा॥९१॥ जयज
यमुकुंदामुरारी॥ पुराणपुरुषाश्रीहरी॥ माझाभवपाशनिवारी॥ छेदीआतांवि
श्वेशा॥९२॥ जोसजलजलदवर्ण॥ वदनउदारआकर्णनयन॥ आवलोकितां
सोडिलेंप्राण॥ पूतनेनेंतेधवां॥९३॥ स्थूळलिंगकारण॥ महाकारण॥ हरीनेंशो

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(13A)

किलेंन लगतां क्षण ॥ दशेंद्रिय पंचप्राण ॥ चोरवी आंतःकर्ण चतुराष्टीसी ॥ १४ ॥
आवस्था भोग गुण स्थान ॥ संपूर्ण शोषिला जगजीवन ॥ पूतनेचें भाग्य चा
नावें कोण ॥ केली धन्य भगवंतें ॥ १५ ॥ गेले पूतनेचे प्राण ॥ तरीं न सोडी जगजीव
न ॥ यशोदा घरांत पाहे येवोन ॥ तंव विघाळ आसुरी पसरली ॥ १६ ॥ माहा भयान
क कराळ वदन ॥ दंत दाढा भ्यासुर प[illegible] जिव्हा लांब सिंदुरवर्ण ॥ लळलळीत मु
खा बाहेरी ॥ १७ ॥ माळीं वर्तिलासें [illegible] बरहोटी भयंकर ॥ कीं हे ताटिका विनि
धारें ॥ कृष्णावतारीं जन्मली ॥ १८ ॥ [illegible]सरा स्थारूळती माळा ॥ यशोदेनें देखि
ली ते वेळा ॥ हाक फोडोनि बोलावीस प[illegible]ळा ॥ पांचां म्हणतसे ॥ १९ ॥ गौळी पातले धावा
समस्त ॥ थरथरा येशोदा कांपत ॥ माहा भयानक प्रेत ॥ राक्षसीचें पसरलें ॥ २० ॥
गौळी पाहतीस कळ ॥ तों त्रिवक्षस्थळीं घननीळ ॥ सच्चिदानंदघन नीळ ॥ स्त्रा र्मे
नमुखीं धरिलासे ॥ १ ॥ गौळियानी कृष्ण उचलिला ॥ येशोदेपासीं दीधला ॥ आ

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

अचाहतीमातेत्याओळ॥६६॥ईधरोनिस्फुंदत॥६७॥मोटाजुकलागेआनथा॥केंसी
राक्षसीआलीघरांत॥माउलीकृष्णवदनपाहत॥आआपडतीहरीवरी॥६८॥म्या
लाआसेलकोश्रीपती॥म्हणोनिआपुलेपांईचीमाती॥कृष्णाचेललाटीलावि
ती॥नचलभक्तीनयाची॥७०॥येककरितीनिंबलोण॥येकिकृष्णाचेंपाहोनिव
दन॥म्हणतीजाउंवोवाळुन॥तुजव[illegible]अंक्ससा॥७१॥आलदोरीकरुनीगोरटी॥
घालितीहरीचेनिजकंठी॥७२॥बां[illegible]ठगांठी॥होईलदृष्टीम्हणोनी॥दास्त्री ॥१२॥
कृष्णकथाप्रयागथोर॥भावमा[illegible]सुंदर॥येथेंमाघस्नानभक्तनर॥त्रि
काळकरितीअनुतापें॥७४॥किं...जयग्रंथराशी॥हेंचिआनंदवनवारा
णसी॥येथेंजेहोतीक्षेत्रवासी॥तेदृष्टीसिपरमप्रिय॥७५॥जोभीमातटविहार॥
तोब्रम्हानंदजगदोद्धार॥श्रीधरवरदतोउदार॥त्यासेंचरित्रपरिसाआता॥२०९॥श्री
हरीविजयग्रंथ॥संमतहरिवंशभागवत॥चतुरश्रोतेपरिसोत॥चतुर्थोध्यायगो
ड॥॥२१०॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com